

Rapport

Trendanalyse Veiligheidsmonitor Leiden

Oktober 2022

Gemeente Leiden

Colofon

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/246

Datum

Oktober 2022

Opdrachtgever

Gemeente Leiden

Auteurs

Jente Wolberink
Suzanne Brookman
Frank ten Doeschot

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding en verantwoording	4
1.1	Over de Veiligheidsmonitor	4
1.2	Methodebreuk en omrekenfactoren	4
1.3	Steekproef en respons	4
1.4	Zelfgerapporteerd slachtofferschap versus geregistreeerde criminaliteit en overlast	5
1.5	Leeswijzer	6
2	Leefbaarheid woonbuurt	7
2.1	Fysieke voorzieningen	7
2.2	Sociale cohesie	8
2.3	Oordeel over de woonbuurt	8
2.4	Functioneren gemeente	9
3	Overlast in de buurt	10
3.1	Fysieke verloedering	10
3.2	Sociale overlast	10
3.3	Verkeersoverlast	12
4	Veiligheidsbeleving	13
4.1	Veiligheidsbeleving in de buurt	13
4.2	Veiligheidsbeleving algemeen	15
5	Slachtofferschap criminaliteit	16
5.1	Slachtofferschap traditionele criminaliteit (totaal)	16
5.2	Slachtofferschap geweldsdelicten	17
5.3	Slachtofferschap vermogensdelicten	18
5.4	Slachtofferschap vandalismedelicten	20
5.5	Aangiftebereidheid traditionele criminaliteit	21
5.6	Slachtofferschap online criminaliteit	22
6	Burgers en politie	24
6.1	Contacten burgers met politie	24
6.2	Functioneren politie in de buurt	25
	Bijlage 1 Omrekenfactoren Leiden	26

1 Inleiding en verantwoording

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat in de oneven jaren 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politie-eenheden, samenwerkingsverbanden en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor laten extra enquêtes afnemen door I&O Research, boven op de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn, om zo verder te kunnen inzoomen op de resultaten. Daarnaast kunnen deelnemers eigen vragen toevoegen aan de standaard vragenlijst over actuele lokale/regionale veiligheidsthema's.¹

1.2 Methodebreuk en omrekenfactoren

Afgelopen jaar heeft Leiden voor de twaalfde keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor, waarvan acht keer sinds 2012. In 2021 is er sprake van een methodebreuk in de uitvoering van de Veiligheidsmonitor.² Hierdoor zijn de uitkomsten niet vergelijkbaar met de metingen tussen 2012 en 2019, tenzij er gebruik wordt gemaakt van zogenoemde omrekenfactoren (of correctiefactoren) van het CBS. De omrekenfactoren zijn gebaseerd op model-schattingen en hebben daarom een bepaalde mate van onzekerheid. Dit betekent dat de betrouwbaarheidsmarge van cijfers die worden gecorrigeerd groter zijn dan de betrouwbaarheidsmarges van de ongecorrigeerde cijfers.

Voor een selectie van 19 indicatoren op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, slachtofferschap en tevredenheid over de politie zijn zulke factoren beschikbaar op gemeenteniveau (bijlage 1). Dit trendrapport doet verslag van de trends op deze indicatoren in de gemeente tussen 2012 en 2021, en is een aanvulling op het hoofdrapport³. Ook kan de lezer bij iedere indicator de uitkomsten van de gemeente vergelijken met die van de referentiegebieden. Voor de gemeente Leiden zijn de referentiegebieden die in deze rapportage worden meegenomen het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag, de 70.000+ gemeenten en Nederland.

1.3 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van inwoners⁴ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Leiden. De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2021 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot en met oktober online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

---

¹ Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

² De dataverzameling is veranderd van een combinatie van online of schriftelijk afname van de vragenlijst naar uitsluitend online afnemen. Daarnaast is het telefonisch motiveren van respondenten afgeschaft. Verder zijn er aanzienlijke wijzigingen in de vragenlijst doorgevoerd.

³ 'Hoe veilig is Leiden?', I&O Research, Rapportnummer 2022/186, Augustus 2022

⁴ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

In totaal hebben 2.096 van de 6.563 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 31,9 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2021 bedraagt 31,7 procent. Daarnaast hebben 385 inwoners van Leiden deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Leiden komt daarmee in 2021 uit op 2.481. In tabel 1.1 staat de respons voor Leiden per meetjaar.

Tabel 1.1 - Respons in Leiden per meetjaar

Meetjaar	Respons
2012	854
2013	1.983
2014	818
2015	1.758
2016	908
2017	2.015
2019	2.672
2021	2.481

1.4 Zelfgerapporteerd slachtofferschap versus geregistreerde criminaliteit en overlast

In deze rapportage worden waar mogelijk de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor afgezet tegen de cijfers in politieregistraties. Het doel hiervan is het inzichtelijk maken van verschillen en overeenkomsten tussen ontwikkelingen in zelfgerapporteerd slachtofferschap en in de geregistreerde delicten en incidenten. Het zelfgerapporteerd slachtofferschap is afkomstig uit de Veiligheidsmonitor. Voor de geregistreerde misdaadcijfers (hoofdstuk 5) en geregistreerde incidenten overlast (hoofdstuk 3) maken we gebruik van openbare politiedata (data.politie.nl). Een geregistreerd misdrijf betekent in dit rapport een, door de politie vastgelegd, proces-verbaal van een aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces-verbaal. Geregistreerde overlast bestaat uit de gemelde overlast waarop inzet is gepleegd en eigen waarnemingen door de politie van overlastincidenten. Om het aantal geregistreerde misdrijven af te kunnen zetten tegenover het zelfgerapporteerde slachtofferschap uit de Veiligheidsmonitor, zijn beide cijfers omgezet naar aantallen per 1.000 inwoners.

Daarbij is het van belang om te beseffen dat beide bronnen criminaliteit slechts deels in beeld brengen. Het WODC schrijft daarover in de publicatie Criminaliteit en rechtshandhaving 2021⁵: “Zo is de politieregistratie afhankelijk van aangiftes en van de eigen opsporing. Wat buiten zicht van deze registratie blijft, is van oudsher aangeduid als het ‘dark number’. Slachtofferenquêtes zijn bedoeld om meer zicht te geven op dit ‘dark number’, waarbij de resultaten afhankelijk zijn van onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstellingen. Maar ook deze slachtofferenquêtes missen delicten, namelijk de zogenoemde slachtofferloze delicten. Daarnaast ontstaan steeds weer nieuwe vormen van criminaliteit, zoals cybercriminaliteit. De slachtofferenquêtes rapporteren pas sinds enkele jaren in enige mate over slachtoffers van cybercrime. Door de digitale ontwikkelingen is het vraagstuk van het ‘dark number’ en van het vaststellen van de omvang van de criminaliteit in Nederland complexer geworden.”

---

⁵ WODC Cahier 2022-12, Criminaliteit en rechtshandhaving 2021-Ontwikkelingen en samenhangen (2022)

1.5 Leeswijzer

In dit rapport worden trends in de Veiligheidsmonitor beschreven. Een trend is een ontwikkeling op langere termijn naar een bepaalde richting. Voor het interpreteren van trends wordt de ontwikkeling in elk meetjaar afgezet tegen het voorgaande meetjaar waarin de gemeente heeft deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor. Bij het aanwijzen van de ontwikkelingen worden per gebiedsniveau de volgende vuistregels gehanteerd:

- De gemeente: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 2 procentpunt of groter is (bij percentages) en 0,2 punt of groter (bij rapportcijfers en indicatoren); *)
- Regio's zoals het basisteam, het district en de politie-eenheid, en gemiddelde van 70.000+ gemeenten: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 2 procentpunt (bij percentages) of 0,2 punt (bij rapportcijfers en indicatoren) of groter is; *)
- Nederland: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren 1 procentpunt of groter is (bij percentages) en 0,1 punt of groter (bij rapportcijfers en indicatoren); *)
- De politiecijfers: er is sprake van een ontwikkeling als het verschil tussen twee opeenvolgende meetjaren meer dan 10 registraties verschilt en met 10 procent verandert.

*) Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten per gebiedsniveau.

De aanwezigheid van een trend (en de richting hiervan) wordt per indicator gevisualiseerd met een teken in de laatste kolom van iedere tabel:

Er is sprake van een positieve ontwikkeling tussen twee opeenvolgende meetjaren.

Er is sprake van een negatieve ontwikkeling tussen twee opeenvolgende meetjaren.

Indien er *geen* eenduidige ontwikkeling is tussen twee opeenvolgende meetjaren, is er geen teken weergegeven.

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Leiden. Paragraaf 2.1 beschrijft de, door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Leiden centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid van inwoners over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Op basis van de scores op 5 tevredenheidsaspecten is de schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend.

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de tevredenheid over 5 fysieke voorzieningen:

- 'onderhoud stoepen, straten en pleintjes';
- 'onderhoud plantsoenen en parken';
- 'de straatverlichting';
- 'de speelplekken voor kinderen';
- 'de voorzieningen voor jongeren'.

De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

In de gemeente Leiden is de waardering voor de fysieke voorzieningen in de woonbuurt in 2021 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de situatie in 2019. Over de gehele periode 2012-2021 is er sprake van een positieve trend: in 2012 bedroeg de schaalscore 6,3, in 2021 gaat het om een schaalscore 6,8. Ook op landelijk niveau observeren we een positieve trend (van 6,4 naar 6,5). In het district Bollenstreek is er juist sprake van een negatieve trend (van 6,9 naar 6,7). De schaalscore fysieke voorzieningen voor de politie-eenheid Den Haag is tussen 2019 en 2021 gedaald naar 6,6, waarmee de schaalscore weer op het niveau van 2012 ligt. In de 70.000+ gemeenten is er in de periode 2012-2021 sprake van een positieve trend.

Tabel 2.1 - Schaalscores fysieke voorzieningen over de periode 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	6,3	6,3	6,3	6,4	6,5	6,4	▲	6,7	▲
DI Bollenstreek	6,9	6,8	6,9	6,9	7,0	6,9	7,0	▼	▼
PE Den Haag	6,6	6,6	6,7	6,7	▲	6,9	▼	6,7	▼
Nederland	6,4	▼	6,3	▲	6,4	6,4	▲	6,5	▲
70.000+ gemeenten	6,3	6,3	6,4	6,4	6,5	6,4	6,5	6,5	▲

2.2 Sociale cohesie

De aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen bepalen niet alleen de leefbaarheid van een woonbuurt. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Op basis van 4 voorgelegde stellingen is een schaalscore berekend.

De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen:

- 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om';
- 'ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen';
- 'ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is';
- 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'.

De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Voor de gemeente Leiden ligt de schaalscore sociale cohesie in 2021 op 6,1, dit is gelijk aan 2019. In de periode 2012-2021 als geheel is er ook geen sprake van een duidelijke trend. Dit betekent dat de inwoners zichzelf en de andere buurtbewoners net zo betrokken vinden bij de woonbuurt als voorheen. Ook in het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag en in de 70.000+ gemeenten is er geen sprake van een duidelijke trend. Landelijk zijn er in de periode 2012-2021 veel (lichte) schommelingen geweest wat betreft de schaalscore sociale cohesie. Uiteindelijk ligt de schaalscore in 2021 op 6,4. Dit is hetzelfde niveau als in 2012.

Tabel 2.2 - Schaalscores sociale cohesie over de periode 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	6,0	6,0	6,1	6,0	6,2	6,1	6,1	6,1	
DI									
Bollenstreek	6,4	6,3	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,5	
PE Den Haag	6,3	6,3	6,3	6,3	6,4	6,3	6,4	6,3	
Nederland	6,4	▼	6,3	▲	6,4	▼	6,3	▲	6,4
70.000+ gemeenten	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	▲	6,3	▼

2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Leiden is gevraagd naar hun oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Tabel 2.3). In 2012 beoordelen de bewoners de leefbaarheid van de woonbuurt met een rapportcijfer 7,2, in 2021 bedraagt het rapportcijfer 7,5. Wat betreft het oordeel over de woonbuurt is er dus sprake van een positieve trend. Dit geldt eveneens voor het district Bollenstreek (van 7,3 naar 7,7), de politie-eenheid Den Haag (van 7,2 naar 7,5) en Nederland als geheel (van 7,4 naar 7,6). In de 70.000+ gemeenten is het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt in de periode 2012-2021 eveneens verbeterd.

Tabel 2.3 - Rapportcijfer prettig wonen in de buurt

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012 - 2021
Leiden	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,3	7,5	7,5	▲
DI									
Bollenstreek	7,3	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,7	▲
PE Den Haag	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,4	7,5	▲
Nederland	7,4	7,4	7,4	7,4	▲ 7,5	7,5	▲ 7,6	7,6	▲
70.000+ gemeenten	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,4	7,4	▲

2.4 Functioneren gemeente

De inwoners is ook gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Leiden op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (Tabel 2.4). Ruim de helft van de inwoners van Leiden (51%) is (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente met betrekking tot de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. In 2019 lag de tevredenheid op 55 procent. Ondanks deze negatieve ontwikkeling is er over de gehele periode 2012-2021 geen sprake van een duidelijke trend. Hetzelfde geldt voor de politie-eenheid Den Haag. In het district Bollenstreek is er tussen 2019 en 2021 sprake van een negatieve ontwikkeling en de trend vanaf 2012 is ook negatief (van 53% naar 50%). In Nederland als geheel en in de 70.000+ gemeenten is er juist sprake van een (licht) positieve trend.

Tabel 2.4 - Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (% (zeer) tevreden)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012 - 2021
Leiden	49% ▼	43% ▲	47% ▲	50%	51%	52%	55% ▼	51%	▲
DI									
Bollenstreek	53% ▼	48% ▲	51%	52%	54% ▼	52%	56% ▼	50%	▼
PE Den Haag	44%	43%	43%	45%	46%	45%	49%	45%	
Nederland	43% ▼	41% ▲	42%	43%	43%	43%	46%	44%	▲
70.000+ gemeenten	40%	39%	39%	40%	41%	41%	43%	43%	▲

3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de ontwikkeling van de door de inwoners van Leiden ervaren overlast in hun buurt centraal, en van bij de politie gemelde incidenten overlast. De uitkomsten per type overlast worden nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.1), sociale overlast (par. 3.2) en verkeersoverlast (par. 3.3).

3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover 4 mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners: hondenpoep, rommel op straat, bekladde muren of gebouwen en vernieling van straatmeubilair, en is gevraagd of – en in welke mate – dit leidt tot overlast. Vanuit deze 4 mogelijke buurtproblemen is een totaalbeeld van de ervaren fysieke overlast vastgesteld. Tabel 3.1 geeft hiervan de ontwikkeling weer.

Ruim 20 procent van de inwoners van Leiden (21%) ervaart veel fysieke overlast in de woonbuurt. Dit is een stabiel beeld ten opzichte van de meting in 2019 (23%). Over de gehele periode 2012–2021 is er sprake van een positieve trend (van 28% naar 21%). Ook in alle referentiegebieden is er een positieve trend zichtbaar. In het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag en de 70.000+ gemeenten is het beeld vanaf 2016 wel relatief stabiel. Op landelijk niveau heeft er tussen 2019 en 2021 een lichte stijging van de ervaren fysieke overlast plaatsgevonden (van 21% naar 22%).

Tabel 3.1 - Fysieke overlast over de periode 2012-2021 (percentage ervaart (veel) overlast)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012–2021				
Leiden	28%	28%	30%	▲	26%	24%	23%	23%	21%	▲			
DI													
Bollenstreek	22%	23%	22%	▲	20%	▲	18%	19%	18%	▲			
PE Den Haag	28%	28%	▲	25%	25%	▲	23%	23%	23%	▲			
Nederland	25%	25%	▲	23%	23%	▲	22%	22%	▲	21%	▼	22%	▲
70.000+ gemeenten	29%	29%	▲	27%	27%	26%	26%	26%	26%	26%	▲		

3.2 Sociale overlast

Ervaren overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar 7 vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Op basis van 4 overlastvormen die in alle meetjaren onderdeel uitmaakten van de Veiligheidsmonitor (rondhangende jongeren, overlast door buurtbewoners, dronken mensen op straat, lastig vallen van mensen op straat) is er een totaalbeeld te geven van de mate van sociale overlast die inwoners ervaren. Tabel 3.2 geeft de ontwikkeling hiervan weer.

In de mate van sociale overlast die de inwoners van Leiden in de afgelopen periode hebben ervaren in de woonbuurt, is er sprake van een (licht) positieve trend. In 2012 ondervond 20 procent van de inwoners veel hinder door sociale overlast, in 2021 gaat het om 17 procent, dit

percentage komt overeen met de andere 70.000+ gemeenten. Ook op landelijk niveau en in de 70.000+ gemeenten is er sprake van een positieve trend, al ligt de mate van ervaren sociale overlast sinds 2014 zowel landelijk als voor de 70.000+ gemeenten stabiel. Landelijk is dit 12 procent en voor de 70.000+ gemeenten 17 procent. In het district Bollenstreek en de politie-eenheid Den Haag is er in de periode 2012-2021 geen sprake van een duidelijke trend.

Tabel 3.2 - Sociale overlast over de periode 2012-2021 (percentage ervaart (veel) overlast)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021		
Leiden	20%	20%	19%	17%	▼	20%	18%	20%	▲	17%	▲
DI											
Bollenstreek	11%	12%	▲	10%	9%	10%	10%	10%	11%		
PE Den Haag	15%	15%		14%	13%	13%	13%	14%	14%		
Nederland	13%	13%	▲	12%	12%	12%	12%	12%	12%		▲
70.000+ gemeenten	19%	18%	18%	17%	17%	16%	17%	17%	17%		▲

Geregistreerde overlast

De Nationale Politie publiceert cijfers over verschillende vormen van overlast. Deze bestaan uit: Overlast door verward persoon, melding overlast jeugd, overlast i.v.m. alcohol/drugs, overlast zwervers, openbare dronkenschap. Daarnaast registreert de politie ook cijfers van geluidshinder van horeca, evenementen en overig geregistreerd, maar deze zijn niet opgenomen in deze rapportage.

In de registraties van overlast in Leiden is er sprake van een stijgende trend. Op landelijk en regionaal niveau is er in de periode 2012-2021 ook een stijgende trend zichtbaar. Sinds 2015 is er in de gemeente Leiden en de politie-eenheid Den Haag een stijgende trend.

Tabel 3.3 - Geregistreerde overlast (excl. geluidsoverlast) over de periode 2012-2021 (aantal)

Bron: Open data politie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021					
Leiden	1.808	▼	2.390	2.407	2.182	▼	2.405	▼	2.931	2.692	▼	3.807	▼	
PE	13.948	▼	15.898	15.898	17.398	▼	19.408	▼	27.339	▼	30.127	▼	41.174	▼
NL	171.118		178.411	191.936	192.463	▼	213.663		228.366		246.575	▼	333.518	▼

Rangorde ervaren overlast en geregistreerde overlast

Er zijn geen omrekenfactoren beschikbaar voor onderliggende vormen van sociale overlast in de Veiligheidsmonitor. Het is daardoor niet mogelijk om trends te kunnen vergelijken tussen de ervaren overlast (Veiligheidsmonitor) en de bij de politie geregistreerde overlast. Het is wel mogelijk om voor 2021 de meest voorkomende vormen van overlast te vergelijken (tabel 3.4 en tabel 3.5).

In zowel de Veiligheidsmonitor als in de politieregistraties staat overlast door (rondhangende) jongeren op plek 1 als het gaat om veroorzakers van sociale overlast. Zeven procent van de Leidenaren ervaart hier veel overlast van. In totaal kwamen er 1.409 meldingen bij de politie binnen.

Ongeveer 1 procent van de inwoners ervaart veel overlast door verwarde personen, zo blijkt uit de Veiligheidsmonitor. Daarmee staat ervaren overlast door verwarde personen op plek 4. In de politieregistraties staat het aantal meldingen over verwarde personen echter op de tweede plek.

Voor overlast van dronken mensen op straat geldt een omgekeerd beeld. De politie krijgt relatief de minste meldingen over openbaar dronkenschap (plek 4), terwijl 4 procent hier veel overlast van ervaart (plek 2).

Tabel 3.4 - Sociale overlast (ervaart (veel) overlast) in gemeente Leiden

Bron: Veiligheidsmonitor 2021

	Percentage
Overlast rondhangende jongeren	7,3%
Dronken mensen op straat	4,3%
Drugsgebruik	2,7%
Overlast verwarde personen	1,1%

Tabel 3.5 - Geregistreerde overlast (aantal) in gemeente Leiden

Bron: Open data politie

	Aantal
Melding overlast jeugd	1.409
Overlast door verward persoon	1.219
Drugs/drankoverlast	585
Openbare dronkenschap	57

3.3 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners, namelijk te hard rijden, parkeerproblemen en agressief verkeersgedrag. Tabel 3.6 geeft de ontwikkeling weer van de ervaren verkeersoverlast in de gemeente Leiden en de referentiegebieden.

Het aandeel inwoners van de gemeente Leiden dat veel verkeersoverlast ervaart ligt in 2021 (28%) nagenoeg gelijk aan het meetjaar 2019 (27%). In de gehele periode vanaf 2012 is sprake van een lichte toename in de ervaren verkeersoverlast. In het district Bollenstreek is er tussen 2012 en 2021 eveneens een negatieve trend: de mate van ervaren verkeersoverlast is gestegen van 25 procent naar 28 procent. In de politie eenheid en de 70.000+ gemeenten is er sprake van een stabiel beeld van verkeersoverlast, het percentage overlast schommelt tussen 2012 en 2021 tussen de 30 en 33 procent. Landelijk ervaart 31 procent verkeersoverlast, dit is gelijk aan 2012. Tussen 2013 en 2017 waren er landelijk wel wat schommelingen met betrekking tot verkeersoverlast.

Tabel 3.6 - Verkeersoverlast over de periode 2012-2021 (percentage ervaart (veel) overlast)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		2021	2012 - 2021
Leiden	26%	▼	29%	▲	24%	▼	28%	▲	25%		27%		27%		28%	▼
DI Bollenstreek	25%	▼	28%	▲	25%		26%	▲	24%	▼	27%		27%		28%	▼
PE Den Haag	32%		31%		30%		29%		30%		31%		32%		33%	
Nederland	31%		31%	▲	30%	▲	29%	▼	30%	▼	31%		31%		31%	
70.000+ gemeenten	35%		34%		33%		32%		33%		34%		35%		35%	

4 Veiligheidsbeleving

Dit hoofdstuk beschrijft de veiligheidsbeleving van inwoners van Leiden. Paragraaf 4.1 zoomt in op de beoordeling van de veiligheid in de eigen buurt. Paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen.

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Oordeel over veiligheid

Tabel 4.1 geeft de ontwikkeling van het rapportcijfer voor de veiligheid in de eigen woonbuurt weer. In 2021 beoordeelden de inwoners van de gemeente Leiden de veiligheid van hun woonomgeving met een gemiddeld rapportcijfer 7,5, in 2012 bedroeg dit gemiddelde rapportcijfer 7,0. Er is dus sprake van een positieve trend. Dit geldt ook voor alle referentiegebieden: het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag, de 70.000+ gemeenten en Nederland. In het district, de politie-eenheid en de 70.000+ gemeenten is er tussen 2019 en 2021 sprake van een stabiel beeld.

Tabel 4.1 - Rapportcijfer veiligheid buurt (1-10) over de periode 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	7,0	6,9	7,1	7,1	7,3	7,3	7,4	7,5	▲
DI Bollenstreek	7,4	▼ 7,2	▲ 7,4	7,4	7,5	7,5	▲ 7,7	7,7	▲
PE Den Haag	7,0	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	▲ 7,4	7,4	▲
Nederland	7,1	7,1	▲ 7,2	7,2	▲ 7,3	7,3	▲ 7,4	▲ 7,5	▲
70.000+ gemeenten	6,9	6,9	6,9	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	▲

Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt

Tabel 4.2 toont de ontwikkeling van het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt. In Leiden is het aantal bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt stabiel gebleven: in 2012 lag dit aandeel op 17 procent van de inwoners, in 2021 bedraagt dit 16 procent. Ook in het district Bollenstreek is er geen sprake van een duidelijke trend. In de politie-eenheid Den Haag (van 20% naar 15%), Nederland (van 17% naar 14%) en de 70.000+ gemeenten (van 23% naar 19%) observeren we een positieve trend: het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt is afgenomen.

Tabel 4.2 - Onveiligheidsgevoelens buurt over de periode 2012-2021 (% voelt zich wel eens onveilig)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	17%	21%	16%	16%	15%	14%	14%	16%	
DI									
Bollenstreek	12% 	15% 	13%	12%	13% 	11%	10%	11%	
PE Den Haag	20%	20%	19%	18% 	16%	16%	15%	15%	
Nederland	17% 	18% 	17%	17%	 16%	16%	 14%	14%	
70.000+ gemeenten	23%	23%	23%	22%	20%	20%	18%	19%	

Voelt zich vaak onveilig in eigen buurt

Tabel 4.3 laat de ontwikkeling zien van inwoners die zich vaak onveilig voelen in de eigen woonbuurt. De langjarige trend van de gemeente Leiden is positief. Op landelijk niveau ligt het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de buurt tussen 2012 en 2021 stabiel op 2 procent.

Tabel 4.3 - Onveiligheidsgevoelens buurt over de periode 2012-2021 (% voelt zich vaak onveilig)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012 - 2021
Leiden	3%	4%	4%	3%	2%	3%	2%	1%	
DI									
Bollenstreek	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	
PE Den Haag	3%	2%	3%	2%	2%	2%	2%	3%	
Nederland	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	
70.000+ gemeenten	4%	4%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	

4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Voelt zich wel eens onveilig in het algemeen

Tabel 4.4 toont de ontwikkeling van het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In 2021 voelt 39 procent van de inwoners van Leiden zich in het algemeen wel eens onveilig, dit is ongeveer net zoveel als in 2019 (38%). In de periode 2012-2021 is er een licht positieve trend. In de politie-eenheid Den Haag (van 40% naar 35%), Nederland (van 38% naar 33%) en de 70.000+ gemeenten (van 41% naar 37%) is er tussen 2012 en 2021 eveneens sprake van een positieve trend.

Tabel 4.4 - Onveiligheidsgevoelens algemeen over de periode 2012-2021 (% voelt zich wel eens onveilig)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021			
Leiden	41%	42%	▲	38%	40%	▲	37%	37%	38%	39%	▲	
DI												
Bollenstreek	34%	▼	37%	▲	34%	35%	34%	33%	▲	31%	▼	33%
PE Den Haag	40%	40%	39%	38%	▲	36%	35%	34%	35%	35%	▲	
Nederland	38%	38%	37%	37%	36%	35%	▲	33%	33%	33%	▲	
70.000+ gemeenten	41%	41%	40%	40%	39%	38%	▲	36%	37%	37%	▲	

Voelt zich vaak onveilig

In Tabel 4.5 geeft de ontwikkeling weer van inwoners in Leiden die zich vaak in het algemeen onveilig voelen. Hier is zichtbaar dat er wat betreft het aandeel inwoners dat vaak algemene gevoelens van onveiligheid heeft, sprake is van een stabiel beeld in de gemeente Leiden. Dit geldt eveneens voor het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag en de 70.000+ gemeenten. Op landelijk niveau is er een licht positieve trend zichtbaar (van 3% naar 2%), al ligt het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in het algemeen sinds 2015 stabiel op 2 procent.

Tabel 4.5 - Onveiligheidsgevoelens algemeen over de periode 2012-2021 (% voelt zich vaak onveilig)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	1%	3%	2%	3%	2%	3%	1%	2%	
DI									
Bollenstreek	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	2%	
PE Den Haag	3%	3%	3%	2%	2%	3%	2%	2%	
Nederland	3%	3%	3%	▲	2%	2%	2%	2%	▲
70.000+ gemeenten	3%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	3%	

5 Slachtofferschap criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Leiden dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict, en aan de hand van het aantal geregistreerde misdrijven bij de politie. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten, vermogensdelicten en vernielingen (par. 5.1). Ook gaat dit hoofdstuk in op de aangiftebereidheid. Er kan geen gemeentelijke ontwikkeling worden geschetst van online criminaliteit omdat hiervoor geen omrekenfactoren beschikbaar zijn. In plaats daarvan geven we in paragraaf 5.2 een beeld van de landelijke en regionale trends. De ervaring is dat slachtofferschap van online criminaliteit veel minder locatiegebonden is dan slachtofferschap van traditionele criminaliteit, en dat landelijke trends goed vertaald kunnen worden naar lokaal niveau. Dit doet tevens recht aan de opkomst van online criminaliteit.

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit (totaal)

Zelfgerapporteerd slachtofferschap

Voor 3 vormen van criminaliteit kan een trend worden beschreven: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalisme. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van een of meerdere onderliggende vormen van criminaliteit. Al deze vormen van slachtofferschap samen laten het totaal zien van hoeveel procent van de inwoners slachtoffer is geworden van traditionele criminaliteit (Tabel 5.1).

In Leiden is er op dit punt de volgende ontwikkeling te zien: in 2012 lag het totale slachtofferschap op 43 procent en in 2021 bedraagt het slachtofferschap 21 procent. Er is dus een duidelijke positieve trend zichtbaar. Dit is ook het geval in alle referentiegebieden: het district Bollenstreek (van 28% naar 17%), de politie-eenheid Den Haag (van 32% naar 19%), Nederland (van 30% naar 17%) en de 70.000+ gemeenten (van 38% naar 22%).

Tabel 5.1 – Slachtofferschap delicten in de afgelopen 12 maanden

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		2021	2012 – 2021
Leiden	43%	▲	37%		38%	▲	32%	▼	36%	▲	32%	▲	28%	▲	21%	▲
DI																
Bollenstreek	28%		28%	▲	26%	▲	23%		23%		23%	▲	20%	▲	17%	▲
PE Den Haag	32%		32%	▲	29%		29%		28%	▲	25%	▲	22%	▲	19%	▲
Nederland	30%		30%	▲	29%	▲	27%		27%	▲	23%	▲	21%	▲	17%	▲
70.000+ gemeenten	38%		38%		36%		34%		34%	▲	30%	▲	27%	▲	22%	▲

Geregistreeerde misdrijven

De Nationale Politie publiceert cijfers van verschillende vormen van delicten. De registraties van misdrijven in Leiden laten over de gehele periode 2012–2021 een positieve trend zien (afname van 46%). Op landelijk en regionaal niveau is er in de periode 2012–2021 ook een positieve trend zichtbaar (beide een daling van 34%). De politiecijfers sluiten hiermee aan bij het beeld van de Veiligheidsmonitor.

Tabel 5.2 – Geregistreeerde misdrijven totaal over de periode 2012–2021 (aantal)

Bron: Open data politie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012–2021
Leiden	10.182	9.619	8.842	8.082	7.572	6.779	6.696	5.493	▲
PE Den Haag	132.663	124.238	116.631	108.823	103.910	92.949	91.456	87.509	▲
Nederland	1.127.879	1.078.661	1.002.655	961.221	914.221	816.621	803.656	741.265	▲

5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

Zelfgerapporteerd slachtofferschap

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. De trend is weergegeven in Tabel 5.3. In de periode 2012–2021 laat het slachtofferschap van geweldsdelicten voor de gemeente Leiden geen duidelijke trend zien. Tussen 2019 en 2021 is er wel sprake van een positieve ontwikkeling (afname van 10% naar 6%). Ook in alle referentiegebieden – het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag, Nederland en de 70.000+ gemeenten – is er sprake van een positieve trend.

Tabel 5.3 – Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021		
Leiden	7%	8%	▼	11%	▲	7%	7%	8%	10%	▲	6%
DI											
Bollenstreek	7%	7%	7%	▲	5%	5%	6%	6%	5%	▲	
PE Den Haag	9%	8%	7%	7%	8%	7%	6%	6%	6%	▲	
Nederland	7%	7%	▲	6%	6%	6%	6%	▲	5%	5%	▲
70.000+ gemeenten	9%	9%	8%	8%	8%	7%	7%	6%		▲	

Geregistreeerde misdrijven

De politieregistraties van het aantal geweldsmisdrijven (Zedenmisdrijf, moord/doodslag, openlijk geweld (persoon), bedreiging, mishandeling, straatroof, overval) in Leiden laten een positieve ontwikkeling zien over de gehele periode 2012–2021 (daling van 33%). Deze trend is ook op landelijk en regionaal niveau zichtbaar (respectievelijk –35% en –26%).

Tabel 5.4 – Geregistreeerde geweldsmisdrijven over de periode 2012-2021 (aantal)

Bron: Open data politie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012 – 2021
Leiden	1.057	1.002	931	711	768	716	701	713	▲
PE Den Haag	13.799	13.050	12.322	11.055	10.633	10.467	10.574	10.236	▲
Nederland	122.149	112.434	105.706	99.130	96.230	90.909	88.726	79.416	▲

Rangorde zelfgerapporteerde en geregistreeerde geweldsmisdrijven

Er zijn geen omrekenfactoren beschikbaar voor onderliggende vormen van geweldsmisdrijven in de Veiligheidsmonitor. Het is daardoor niet mogelijk om trends te kunnen vergelijken tussen de Veiligheidsmonitor en de open data van de politie. Het is echter wel mogelijk om voor 2021 de overeenkomende vormen van geweldsmisdrijven te vergelijken.

Bedreiging is op basis van de Veiligheidsmonitor de meest voorkomende vorm van ondervonden geweldsdelicten. Seksueel geweld staat op de tweede plek van geweldsmisdrijven, gevolgd door mishandeling. Uit de politieregistratie van aangegeven geweldsmisdrijven komt een andere volgorde naar voren (tabel 5.6). Aangiftes van mishandelingen komen het meest voor, gevolgd door bedreigingen en zedenmisdrijf.

Tabel 5.5 – Slachtofferschap geweldsmisdrijven in gemeente Leiden

Bron: Veiligheidsmonitor 2021

Delicten per 1.000 inwoners	
1. Bedreiging	59
2. Seksueel geweld	41
3. Mishandeling	12

Tabel 5.6 – Geregistreeerde geweldsmisdrijven in gemeente Leiden

Bron: Open data politie 2021

Delicten per 1.000 inwoners	
1. Mishandeling	2,6
2. Bedreiging	1,8
3. Zedenmisdrijf	0,6

5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Zelfgerapporteerd slachtofferschap

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal. In Tabel 5.7 is de ontwikkeling in slachtofferschap van vermogensdelicten te zien.

In Leiden is het slachtofferschap vermogensdelicten in de periode 2012–2021 afgenomen van 26 procent naar 11 procent. Er is dus sprake van een duidelijke positieve trend. Ook in de referentiegebieden is er sprake van een positieve trend: het aandeel inwoners dat te maken heeft gekregen met een vermogensdelict is afgenomen.

Tabel 5.7 – Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021						
Leiden	26%	24%	23%	▲	19%	▼	23%	▲	19%	▲	15%	▲	11%	▲	
DI															
Bollenstreek	16%	16%	▲	14%	13%	13%	12%	▲	9%	9%				▲	
PE Den Haag	19%	19%	▲	17%	17%	16%	▲	14%	▲	11%	10%			▲	
Nederland	18%	▼	19%	▲	18%	▲	16%	16%	▲	14%	▲	12%	▲	9%	▲
70.000+ gemeenten	23%	24%	23%	22%	21%	▲	18%	16%	▲	12%				▲	

Geregistreeerde misdrijven

In de registraties van vermogensdelicten⁶ in Leiden is er sprake van een positieve trend in de periode 2012-2021 (daling van 60%). Op regionaal en landelijk niveau is er tussen 2012 en 2021 ook sprake van een positieve trend (respectievelijk een daling van 55% en 57%).

Tabel 5.8 – Geregistreeerde vermogensmisdrijven over de periode 2012-2021 (aantal)

Bron: Open data politie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021
Leiden	3.710	3.619	3.125	2.893	2.641	2.506	1.914	1.487	▲
PE Den Haag	47.317	44.424	41.970	39.908	36.349	30.464	24.992	21.429	▲
Nederland	407.055	407.410	373.202	352.857	315.975	266.523	222.094	176.221	▲

Rangorde zelfgerapporteerde en geregistreeerde vermogensmisdrijven

Er zijn geen omrekenfactoren voor onderliggende vormen van misdrijven om hiermee de trends te kunnen vergelijken tussen de Veiligheidsmonitor en de open data van de politie. Het is echter wel mogelijk om voor 2021 de overeenkomende vormen van vermogensmisdrijven te vergelijken.

Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat fietsendiefstal het meest voorkomende vermogensdelict is onder Leidenaren. De diefstal van brom-, snor- en gewone fietsen staat ook in de geregistreeerde politiecijfers op 1. In zowel de Veiligheidsmonitor als uit de politiecijfers staan inbraken op 2, gevolgd door diefstal uit of vanaf een auto (tabel 5.9 en 5.10).

⁶ Diefstal/inbraak woning; diefstal/inbraak box/garage/schuur; diefstal uit/vanaf motorvoertuigen; diefstal van motorvoertuigen; diefstal van brom- snor- fietsen; zakkenrollerij; diefstal af/uit/van ov. Voertuigen

Tabel 5.9 – slachtofferschap vermogensmisdrijven in gemeente Leiden

Bron: Veiligheidsmonitor 2021

Delicten per 1.000 inwoners	
Fietsdiefstal	76
Woninginbraak (incl. poging tot)	20
Diefstal uit of vanaf auto	15
Zakkenrollerij en beroving (incl. poging tot)	8
Autodiefstal incl. diefstal andere motorvoertuigen	4

Tabel 5.10 – geregistreerde vermogensmisdrijven in gemeente Leiden

Bron: Open data politie 2021

Delicten per 1.000 inwoners	
Diefstal brom-, snor- fietsen	7,4
Diefstal/inbraak woning, incl. diefstal box/garage/schuur (optellen)	1,6
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	1,2
Zakkenrollerij	0,6
Diefstal van motorvoertuigen	0,3

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Zelfgerapporteerd slachtofferschap

Voor het slachtofferschap van vandalismedelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Tabel 5.11 geeft de ontwikkeling van de afgelopen jaren weer. In Leiden is in het afgelopen jaar 7 procent van de inwoners slachtoffer geworden van een of meerdere vandalismedelicten, in 2012 lag dit aandeel nog op 13 procent. Al met al is er in de periode 2012-2021 dus een positieve trend zichtbaar wat betreft het slachtofferschap vernielingen. Ook in de referentiegebieden het district Bollenstreek (van 11% naar 6%), de politie-eenheid Van Haag (van 12% naar 7%), Nederland (11% naar 6%) en de 70.000+ gemeenten (van 13% naar 8%) is er sprake van een positieve trend. In de 70.000+ gemeenten is er tussen 2019 en 2021 echter als enige van deze gebieden geen duidelijke ontwikkeling zichtbaar.

Tabel 5.11 – Slachtofferschap vandalismedelicten in de afgelopen 12 maanden

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		2021		2012-2021
Leiden	13%	▲	10%		11%		10%		11%	▲	8%		8%		7%		▲
DI																	
Bollenstreek	11%		10%		10%		9%		8%		8%		8%	▲	6%		▲
PE Den Haag	12%		12%		11%		11%	▲	9%		9%		9%	▲	7%		▲
Nederland	11%	▲	10%	▲	9%		9%		9%	▲	8%	▲	7%	▲	6%		▲
70.000+ gemeenten	13%		12%		11%		11%		11%		10%		9%		8%		▲

Geregistreerde misdrijven

De registraties van vernielingen c.q. zaakbeschadiging laten over de gehele periode 2012–2021 een positieve trend zien in Leiden (daling van 52%). Ook voor de politie-eenheid Den Haag en Nederland geldt dat het aantal geregistreerde misdrijven binnen deze categorie zijn gedaald over de periode 2012–2021 (respectievelijk –43% en –46%). De politieregistraties sluiten hiermee aan bij het beeld wat de Veiligheidsmonitor laat zien.

Tabel 5.12 – Geregistreerde misdrijven vernielingen c.q. zaakbeschadiging over de periode 2012–2021 (aantal)

Bron: Open data politie

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012–2021
Leiden	1.013	880	812	787	680	619	590	486	▲
PE Den Haag	14.439	12.661	11.596	10.898	10.358	8.646	8.732	8.171	▲
Nederland	134.127	118.128	110.272	102.048	94.732	81.682	76.917	72.006	▲

Zelfgerapporteerde en geregistreerde vernielingen

Er zijn geen omrekenfactoren voor het aantal delicten om hiermee de trends te kunnen vergelijken tussen de Veiligheidsmonitor en de open data van de politie. Het is echter wel mogelijk om voor 2021 de cijfers van vernielingen te vergelijken. In de Veiligheidsmonitor komt het aantal vandalismedelicten uit op 121 per 1.000 inwoners, uit de open data van de politie komt het aantal vernielingen c.q. zaakbeschadigingen op 3,9 per 1.000 inwoners uit.

Tabel 5.13 – geregistreerde vandalismedelicten in gemeente Leiden

Bron: Veiligheidsmonitor en Open data politie 2021

Delicten per 1.000 inwoners	
Aantal vandalismedelicten (VM)	121
Vernielingen c.q. zaakbeschadiging (Politie)	3,9

5.5 Aangiftebereidheid traditionele criminaliteit

Ten slotte is er gekeken naar de aangiftebereidheid van de slachtoffers in de gemeente Leiden. Tabel 5.14 laat de ontwikkeling zien van het aandeel delicten waar slachtoffers aangifte van hebben gedaan bij de politie. In Leiden is in 2021 voor 24 procent van de ondervonden delicten aangifte gedaan bij de politie, dit is ongeveer net zoveel als in 2019 (23%). Al met al is er in de periode 2012–2021 echter sprake van een duidelijke negatieve trend: de aangiftebereidheid is gedaald van 47 procent naar 24 procent. Waarbij aangetekend dat in 2012 in Leiden sprake lijkt te zijn van een eenmalige uitschieter boven het langjarige gemiddelde.

De afnemende aangiftebereidheid geldt ook voor het district Bollenstreek, de politie-eenheid Den Haag en de 70.000+gemeenten. Op landelijk niveau is de aangiftebereidheid gedaald tussen 2014 en 2019, daarna treedt er een stabilisatie op.

Tabel 5.14 – Percentage aangegeven delicten bij de politie

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		2021		2012 – 2021
Leiden	47%	▼	30%		32%	▼	26%		24%	▲	33%	▼	23%		24%		▼
DI Bollenstreek	43%	▼	33%		32%	▼	29%	▼	26%	▲	34%	▼	25%		26%		▼
PE Den Haag	38%	▼	35%		35%	▼	33%	▼	28%	▲	30%	▼	27%		27%		▼
Nederland	36%	▼	35%	▲	36%	▼	33%	▼	31%	▼	30%	▼	29%		29%		▼
70.000+ gemeenten	34%		34%		34%		32%	▼	29%		29%		27%		28%		▼

5.6 Slachtofferschap online criminaliteit

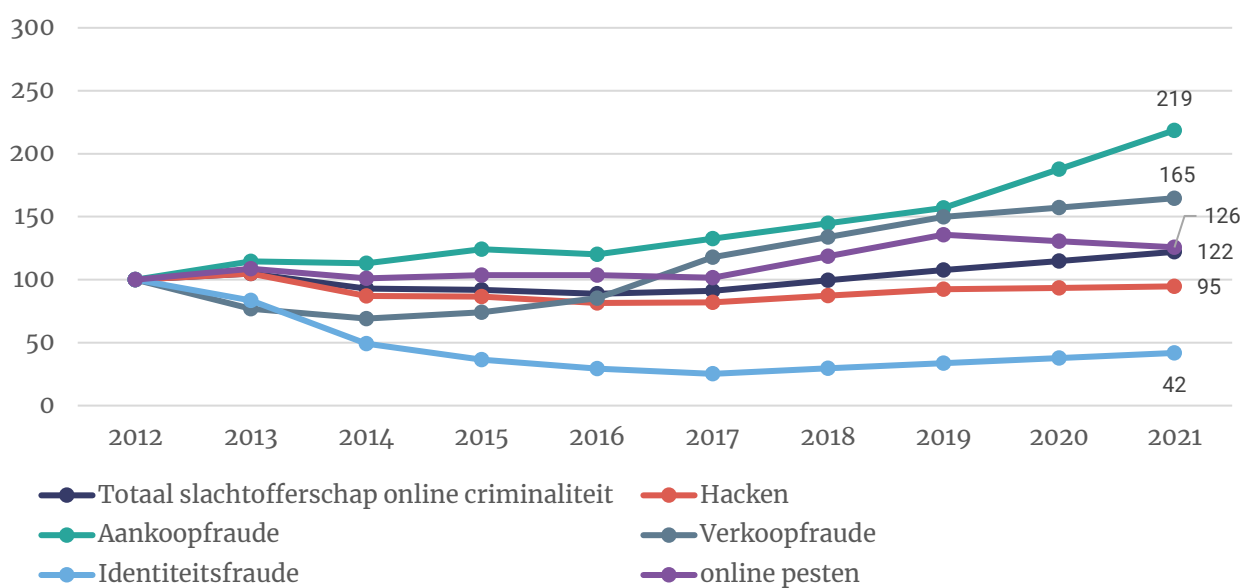
De vragen gericht op online criminaliteit zijn in de Veiligheidsmonitor grondig veranderd ten opzichte van de eerdere edities. Dit geldt ook voor de onderzoeksopzet. Bij online criminaliteit zijn de verschillen zo groot, dat de trendbreuk niet meer te herstellen is. Door gebruik te maken van de data uit de Veiligheidsmonitor 2021 oude stijl en eerdere edities, kan op landelijke niveau worden weergegeven hoe het slachtofferschap van online criminaliteit zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Dit is in onderstaande figuur gedaan aan de hand van indexcijfers. Er is gekozen voor indexcijfers en niet voor percentages, omdat deze percentages (o.b.v. Veiligheidsmonitor oude stijl) niet overeenkomen met de ongecorrigeerde percentages in het hoofdrapport.

Online criminaliteit tussen 2012 en 2021 toegenomen, vooral vanaf 2018

Het meetjaar 2012 heeft het indexcijfer 100 gekregen. Het totale slachtofferschap van online criminaliteit heeft in 2021 het indexcijfer 122. Dit betekent dat online criminaliteit sinds 2012 met 22 procent is toegenomen. Figuur 2.4 laat zien dat deze stijging vooral vanaf 2018 is ingezet. De drie vormen van online criminaliteit die sinds 2012 het sterkst zijn toegenomen zijn: verkoopfraude (index 2021 = 165), aankoopfraude (index 2021 = 219) en online pesten (index 2021 = 126). De eerste twee vormen van online slachtofferschap laten vanaf 2017/2018 een duidelijke stijging zien. Slachtofferschap van online pesten laat juist een ander beeld zien. Deze vorm van slachtofferschap daalt juist vanaf 2019 (index 2019 = 136, index 2021 = 126). Slachtofferschap van identiteitsfraude komt het minst voor. Maar ook deze vorm van slachtofferschap stijgt sinds 2018. Het slachtofferschap van hacken daalde in de periode 2012-2016 (index 2016=82), en is sindsdien toegenomen (index 2021=95).

Figuur 5.1 – Online criminaliteit trends (oude categorieën)

2012 = 100

Bron: Landelijke rapportage Veiligheidsmonitor 2021, CBS

6 Burgers en politie

In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst gaat dit hoofdstuk in op de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie (paragraaf 6.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt

6.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkeling in de tevredenheid over contacten van de inwoners van Leiden met de politie. Tabel 6.1 laat de ontwikkeling in het percentage inwoners zien dat (zeer) tevreden is over het laatste contact met de politie in de afgelopen 12 maanden. In 2021 is 68 procent van de inwoners (zeer) tevreden over hoe dit contact met de politie is verlopen, in 2012 lag dit aandeel op 57 procent. Er is dus sprake van een positieve trend. Dit geldt ook voor de politie-eenheid Den Haag (van 64% naar 67%), Nederland (van 62% naar 66%) en de 70.000+ gemeenten (van 60% naar 64%). In het district Bollenstreek is de tevredenheid over het contact met de politie tussen 2019 en 2021 afgenomen, maar is er voor de gehele periode 2012-2021 geen sprake van een duidelijke trend.

Tabel 6.1 - Tevredenheid over optreden politie – alle contacten (% (zeer) tevreden) ⁷

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2019		2021	2012- 2021
Leiden	57%	▼	46%	▲	49%	▲	54%		53%		53%		53%	▲	68%	▲
DI																
Bollenstreek	66%	▼	60%	▲	65%		64%	▲	66%		67%	▲	71%	▼	66%	
PE Den Haag	64%	▼	61%		62%		63%	▲	66%	▼	64%	▲	71%	▼	67%	▲
Nederland	62%	▼	61%	▲	63%	▲	64%	▲	65%		65%	▲	69%	▼	66%	▲
70.000+ gemeenten	60%		59%		61%		62%		63%		63%	▲	68%	▼	64%	▲

⁷ Indien er geen percentage is weergegeven, is in dat meetjaar de steekproef van inwoners die contact hebben gehad met de politie te klein (<50 waarnemingen) om te worden weergegeven.

6.2 Functioneren politie in de buurt

Aan inwoners is gevraagd hoe tevreden ze zijn over het functioneren van de politie in de buurt. Tabel 6.2 geeft de ontwikkeling hiervan weer voor de jaren waarin Leiden heeft deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor.

In de gemeente Leiden is de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt tussen 2019 en 2021 nagenoeg gelijk gebleven. Over de gehele periode 2012-2021 is er echter sprake van een positieve trend: de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is toegenomen van 35 procent naar 40 procent. Ook in het district Bollenstreek, de politie-eenheid De Haag, de 70.000+ gemeenten en in Nederland is er een (licht) positieve trend zichtbaar.

Tabel 6.2 - Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (% (zeer) tevreden)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2021	2012-2021							
Leiden	35%	34%	36%	36%	▲	39%	▼	36%	▲	39%	40%	▲				
DI																
Bollenstreek	38%	▼	35%	▲	37%	▲	39%	▲	43%	▼	38%	▲	40%	40%	▲	
PE Den Haag	37%		38%		39%		40%		41%		40%		39%		▲	
Nederland	35%		35%	▲	36%		36%	▲	38%	▼	37%	▲	38%	▼	37%	▲
70.000+ gemeenten	35%		36%		37%		37%		38%		38%		39%		37%	▲

Bijlage 1 Omrekenfactoren Leiden

Voor het bijstellen van de uitkomsten van de metingen van de Veiligheidsmonitor Leiden in 2012-2019 is gebruik gemaakt van de omrekenfactoren die door het CBS beschikbaar zijn gesteld.⁸

Omrekenfactoren					
Thema's en indicatoren	Meeteenheid	Leiden	DI Bollenstreek	PE Den Haag	Nederland
Leefbaarheid					
Leefbaarheid buurt	rapportcijfer 1-10	0,988	0,990	0,989	0,998
Sociale cohesie	schaalscore 0-10	1,048	1,038	1,045	1,019
Fysieke voorzieningen in buurt	schaalscore 0-10	1,000	1,060	1,054	1,016
(Zeer) tevreden over gemeente mbt leefbaarheid en veiligheid	% (zeer) tevreden	1,155	1,155	1,125	1,108
Veiligheidsbeleving					
Veiligheid buurt	rapportcijfer 1-10	0,992	0,996	0,993	0,995
Voelt zich wel eens onveilig	% ja	0,971	1,000	0,989	1,035
Voelt zich vaak onveilig	% ja	1,437	1,437	1,306	1,429
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	% ja	0,918	0,872	0,939	0,948
Voelt zich vaak onveilig in eigen	% ja	2,055	2,055	1,132	1,293
Overlast					
Heeft veel overlast van een of meer vormen van fysieke verloederings	% ervaart vaak overlast	0,985	0,978	1,011	1,021
Heeft veel overlast van een of meer vormen van verkeersoverlast	% ervaart vaak overlast	0,965	0,946	0,954	0,972
Heeft veel overlast van een of meer vormen van sociale overlast	% ervaart vaak overlast	1,326	1,025	1,042	1,030
Slachtofferschap					
Persoonlijk slachtofferschap	% ja, slachtoffer	1,578	1,409	1,510	1,525
Persoonlijk slachtofferschap	% ja, slachtoffer	3,722	3,402	3,340	2,688
Persoonlijk slachtoffer vermogensdelicten	% ja, slachtoffer	1,369	1,150	1,274	1,348
Persoonlijk slachtofferschap vernielingen	% ja, slachtoffer	1,227	1,387	1,493	1,377
Aangiftebereidheid op basis van alle ondervonden (traditionele) delicten	% ja	1,294	1,294	1,234	1,248
Burger en politie					
(Zeer) tevreden over functioneren politie in de buurt	% (zeer) tevreden	1,204	1,308	1,320	1,370
Tevredenheid laatste	% (zeer) tevreden	0,821	1,041	1,068	1,059

⁸ <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl